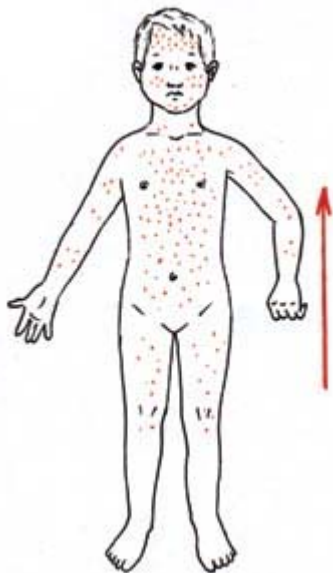

OVČIJE BOGINJE - VARIČELE

Opis i tok bolesti i informacije o imunizaciji

Ovčije boginje ili varičele su zarazna bolest koju karakteriše osip na koži i svrab, povišena temperatura, gubitak apetita i zamor. Ovu bolest prouzrokuje virus *Varicella zoster* pripadnik familije herpes virusa, srodan *Herpes simplex* virusu (virus koji izaziva pojavi tzv groznice na ustima). Ovaj virus inficira kožu i nervni sistem, zadržavajući se u organizmu trajno u ćelijama dorzalne ganglije (nervni centri smešteni uz kičmeni stub).

Virus ulazi kroz nos i grlo a zatim se širi po celom organizmu. Prvo se pojavljuju crvenkaste bubuljice koje se za nekoliko sati pretvaraju u prozirne plikove. Plikovi se prvo pojavljuju na telu u a onda dalje šire po udovima. Nakon prskanja ovih plikova formira se krastica. Kada krastica otpadne koža postepeno vraća svoju normalnu boju.

Ovaj osip može da se pojavi bilo gde na telu, uključujući i sluzokožu, i javlja se u nekoliko naleta. Najpre se pojavljuje na leđima ili stomaku, pa se širi po ekstremitetima i na kraju se pojavljuje na licu. Izbijanje plikova traje nekoliko dana, a da bi se koža potpuno očistila potrebno je oko dve nedelje. Najčešće se u periodu izbivanja plikova pojavljuje povišena temperatura.

Za ovu bolest ne postoji neka posebna terapija. Povišenu temperaturu treba skidati, povećati unos tečnosti i što više se odmarati. Ishrana treba da bude dijetalna i ne preterano obilna. Da bi se izbegla pojava infekcije i ostajanje ožiljaka na koži ne treba se češkati. Postoji tečni puder koji ublažava svrab.

Period inkubacije ove bolesti je 10. do 21. dana, odnosno to je period u kome je nakon kontakta sa obolelom osobom moguće dobiti boginje. Varičele se prenose neposrednim kontaktom sa obolelom osobom, kroz vazduh, kihanjem, kašljanjem.

Trudnice koje nisu preležale ovu bolest moraju biti posebno obazrive i izbegavati bolesnike zaražene varičelom, budući da postoji mogućnost prenošenja virusa na plod (kongenitalna varičela), naročito je kritičan period od 13 do 20. nedelje trudnoće.

Osoba koja ima ovu bolest može zaraziti druge u razdoblju od dva dana pre izbijanja osipa i sve dok postoje krastice na telu. Od ove bolesti oboljevaju najčešće deca i to uglavnom u uzrastu do desete godine života, ali mogu da obole i odrasli ukoliko bolest nisu preležali. Deca ovu bolest mnogo lakše podnose za razliku od odraslih kod kojih mogu nastupiti i neke komplikacije. Najčešće komplikacije ovčjih boginja su hemoragične lezije (oštećenje kože koja krvare, nastale na mestima gde su izbili plikovi), upala pluća, artritis i sekundarne infekcije usled oslabljenog imuniteta (najčešće streptokoke ili stafilokoke)

Virus varičele slabi imunitet deteta i potrebno ga je zaštititi od drugih infekcija pa se preporučuje da dete ostane još jednu nedelju u kući nakon otpadanja krasti.

Ova bolest za sobom ostavlja trajan imunitet i vrlo se retko dešava da se osoba razboli ponovo i u tom slučaju bolest je izražena u malom obimu. Medjutim virus *Varicella zoster* zadržava se u organizmu sobe koja je jednom preležala varičele ceo život, u spomenutim ćelijama dorzalne ganglije. U slučaju pada imuniteta ta osoba može oboleti od herpesa zoster. To je jedna vrsta bolnog osipa u obliku plikova i pojavljuje se kao uzana traka na jednoj strani tela. Može se pojaviti u bilo kom uzrastu ali najčešće se pojavljuje kod ljudi starijih od 60 godina. Herpes zoster se barem jednom u životu pojavljuje kod ukupno 20% populacije koja je preležala varičele. Kod ukupno 4% populacije, herpes zoster se pojavljuje i više od jedanput.

U našem narodu postoji zablude da je dete koje sisa zaštićeno od ovog virusa. Dovoljno je da dete dođe u dodir sa virusom i lako će se desiti da oboli. Bebe u tom periodu nemaju izgrađen imuni sistem pa bi bilo poželjno da beba u prvim mesecima života ne oboli od ove bolesti. Međutim, i ako se ovo desi ne treba paničiti već treba slušati savete pedijatra i uglavnom se sve završi bez ikakvih posledica.

Najbolji način za zaštitu od ovčjih boginja je vakcinacija. Vakcina se daje deci starijoj od 12 meseci ukoliko nisu preležala boginje, kao i tinejdžerima i starijim osobama. Deca između 12 meseci i 12 godina primaju jednu vakcinu, dok osobe koje imaju 13 godina i starije dobijaju 2 vakcine u razmaku od 4 do 8 nedelja. Vakcinisano dete koje dobije boginje može da ih prenese nevakcinisanoj deci. Nažalost u našoj zemlji jos uvek nema ove vakcine.